

A Fidesz nem akar nagykoalíciót

Személyes megfontolásból döntött úgy Kövér László, a Fidesz ügyvezető alelnöke, frakcióvezető-helyettes, hogy a választások előtti időszakban nem ostromozza az MSZP-t és az SZDSZ-t parlamenti hozzászólásaiban. Korábban ugyanis hetekig tartó vita alakult ki nyilatkozatai körül.

» Mit szól ahhoz, amit az SZDSZ-es Haraszti Miklós írt az *Élet és Irodalomban*, hogy Fidesz–MSZP nagykoalíció lesz 2002-től?

» Ostobaságnak tartom.

» Haraszti arra alapozza megállapítását, hogy sem a Fidesz–MDF, sem az MSZP–SZDSZ nem tud elegendő szavazatot gyűjteni, a szeptember 11-i terroristámadást követő Csurka-nyilatkozat miatt pedig a Fidesz nem fogadhatja el a MIÉP támogatását.

» A magyar választói rendszer sajátosságai miatt egy harminc százalék fölötti támogatottságú párt abszolút többséget is szerezhet az országgyűlési választásokon. A közvélemény-kutatások szerint erre jelenleg két pártnak is van esélye. Egyrészt az MSZP-nek, de még inkább a közös listát indító Fidesz–MDF szövetségnek. Elég sokszor elmondtuk, hogy sem a MIÉP-pel, sem az MSZP-vel, sem az SZDSZ-szel nem szeretnénk koalíciót kötni.

» A „nem szeretnénk” azt is jelenti, hogy nem fognak?

» Bár ismerem a közhelyszerű választ, mely szerint a politikában soha ne mond, hogy soha, én személy szerint bátran ki merem jelenteni, hogy nem fognak. Akkor sem léptünk koalícióra az MSZP-vel, amikor – 1994-ben – az sem volt biztos, hogy a Fidesz túléli a következő választásokig tartó négy évet.

» De mintha a botránypolitizálás alább hagyott volna.

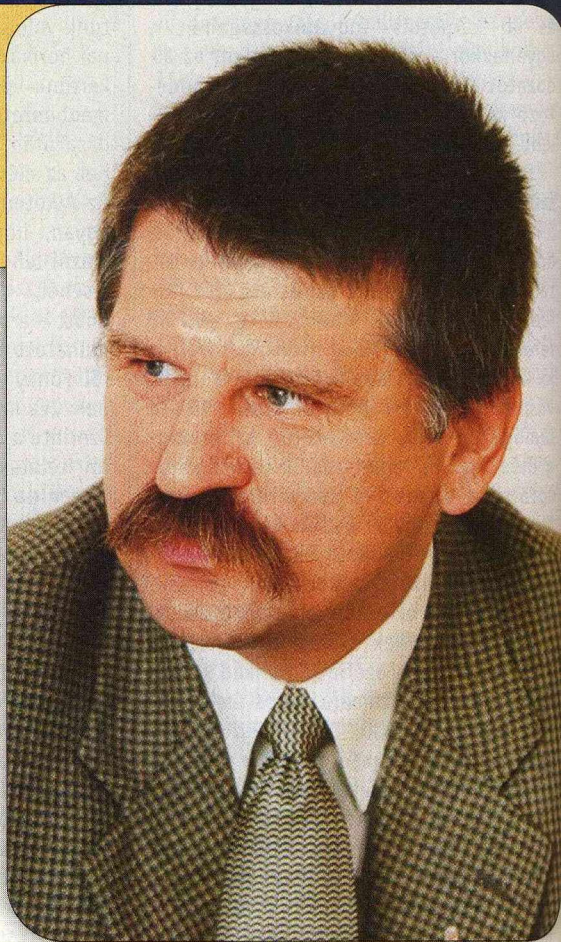
» Egyértelmű, hogy ez az Amerikát ért terroristáadás miatt van. Ehhez az egész világot megrázó eseményhez képest azok a kisstílű gyalázkodások, amelyek az ellenzék politizálását jellemzik, most anakronisztikusnak tűnnének a választók szemében. De nem hiszem, hogy ez az állapot tartós lenne. Az MSZP-nek és az SZDSZ-nek nincs érvényes társadalmi mondanivalója, nem tud jobb és hihetőbb alternatívát felmutatni, mint amit a kormány az elmúlt három és fél évben megvalósított. Ezért nem nagyon lesz más vá-

lasztása, mint visszatérni a botránypolitizáláshoz.

» Az MSZP taktikát változtatott, a kormány eredményeit most megpróbálja túllicitálni. Van erre válasza a Fidesznek?

» Ez ellen a magyar társadalom egészséges immunrendszere a leghatékonyabb védelem. A szocialisták mindig híresek voltak arról, hogy az emberi jellem gyengéire, fogyatékosságaira építettek. Most is azt gondolják, hogy az emberek emlékezete túlságosan rövid. Pedig a választók többsége jól emlékszik arra, hogy mit tettek az országgal, amikor kormányra kerültek. Az 1994-es nosztalgiát – aminek következményeként az MSZP alakíthatott kormányt – súlyos csalódás követte. A jövedelmek vásárlóértéke 12 százalékkal csökkent, sőt volt két olyan esztendő a Bokros-csomag után, amikor 18 százalékos volt a csökkenés. A polgári kormány első másfél esztendejében egyébként sokan el akarták vitatni az eredményeket, majd miután ezek mindenki számára egyértelművé váltak, a szocialisták megpróbálták kisajátítani, a Bokros-csomag következményeiként beállítva őket. Rájöttek azonban, hogy rossz ötlet állandóan visszaidézni a Bokros-csomag keserű emléket, ezért – ha már úgyis közeleg a kampány – inkább ígéretnek: történetük során először semmit nem fognak elvenni abból, ami jó: sőt ahogy egy MSZP-s pikniken Medgyessy főszocialista fogalmazni bír: „arra még csak ráteszünk”.

» Korábban azzal vádolta az ellenzék a Fideszt, hogy kijátssza a „magyar kártyát”. Most az MSZP retorikájába bekerült a nemzeti politizálás, az SZDSZ pedig Kossuth-évet szervez. Az ellenfél stratégiájának ismeretében várható-e, hogy a Fidesz is változtat az arculatán?

» Sosem az ellenfelekhez, hanem mindig a polgárok érdekeihez igazítottuk a politikánkat. Mi nem reklámfigurának tekintjük Kossuth Lajost, vagy éppenséggel a nemzeti jelző a mi számunkra nem egy néhány napig hordható s aztán eldobható kifejezés, hanem bel- és külpolitikánk, társadalompolitikánk leglényegibb mondanivalója. Ami az SZDSZ-t illeti, nem tudom, hogyan jutott el a nemzeti liberalizmusig. De ezzel a maradék szavazóit is összehavarja. Hiszen több mint tíz éven keresztül mást sem mondott, mint hogy a „nemzeti” kategóriának nincs is értelme. Amikor az 1993-as kongresszuson megfogalmaztuk, hogy a Fidesz nemzeti elkötelezettségű, mérsékelt, szabadelvű közép-párt, akkor az SZDSZ-től dühödt támadásokat kaptunk, és magyarázatot követeltek tőlünk, hogy mindez nem az ő „kirekesztésüket” jelenti-e. Medgyessy Péter pedig legutóbbi bukaresti látogatása után hazafelé megállt Erdélyben, hogy elmondja, Bukarestben hogyan gondolkodnak a státustörvényről. Az elvtársi légkörű, ba-

rati beszélgetés óta érzékelhető a román politikai magatartás megkeményedése, hiszen joggal hiszik *Iliescuék*: Medgyessy visszatérne a Kádár–Grósz–Horn–Kovács-féle internacionalista vonalvezetéshez. Ennek a „nemzeti” politikának, azt hiszem, kevés ember fog hitelt adni.

» **Az ellenzék új stratégiája nem hozta meg a kívánt eredményt: a felmérések szerint erősebb a Fidesz–MDF lista támogatottsága. Nem tart attól, hogy innen már csak lefelé vezethet az út?**

» Nem hiszem. Kétségtelen, hogy lehet összefüggés – ahogy ellenzéki elemzők állítják – a Fidesz és az MDF népszerűsödésének növekedése, illetve az amerikai események között. De jóval szeptember 11-e előtt, 2000 novemberre környékén kezdett a Fidesz erősödni az MSZP rovására. Némi visszaesést ugyan mutattak a nyári hónapok, de a tavaly novemberben elkezdődött trend folytatódni látszik. Akkor sem voltunk kétségbeesve, amikor hasonló számokat mutattak a felmérések az MSZP javára, és a mostani eredmények alapján sem gondolom azt, hogy a zsebünkben van a győzelem. Nyugalommal és mértéktartó derülátással figyeljük a számokat, és szeretnénk a tendenciát tartósan látni. Erre megvan minden esély.

» **A közvélemény-kutatások sokakat meglepészetek már: volt a csúcsban a kisgazdapárt is, s a szocialisták azt mondták 1998-ban, hogy nincs kormányváltó hangulat az országban. Készült olyan forgatókönyv is, hogy a Fidesz ellenzékben politizál 2002-től?**

» Ilyen nem készült. Ellenzéki politizáláshoz egyébként nem kell forgatókönyveket gyártani. Elég nagy rutinunk van ebben, hiszen nyolc éven keresztül két különböző színezetű, erősségű, jövőképű, értékrendű és két különböző társadalmi programot végrehajtó kormánynak voltunk az ellenzéke, nem beszélve az 1990 előtti rendszerellenzéki státusunkról. De ha majd egyszer, néhány ciklus után ellenzékbe kerülünk, akkor azt a minősíthetetlen, alpári stílust, amit a jelenlegi baloldali ellenzék velünk szemben megenged magának, nem fogjuk alkalmazni.

» **Nem valószínű, hogy a Fidesz–MDF listának az összes jobboldali szavazatot sikerül begyűjtenie. Milyen esélyt ad a többi pártnak?**

» Mindenekelőtt a MIÉP-et kell megvizsgálni. Az időközi választások nem bizonyítják a MIÉP radikális erősödését. A közvélemény-kutatások szerint a párt nem érné el a parlamentbe jutáshoz szükséges küszöböt. Ezt sem hiszem persze el.

Szerintem a MIÉP nagyjából annyi szavazatra számíthat 2002-ben, mint 1998-ban. Am ha az 1998-ashoz képest a választási részvétel jelentősen megemelkedne, mondjuk elérné a hatvan százalékot, a MIÉP-nek nagyon meg kellene küzdenie a bejutásért. A Fidesz és a MIÉP között elhelyezkedő többi pártcsoporthoz, párttörödékhöz megítélésem szerint esélytelenül indul, bármilyen kombinációkat is alakítanak ki. Az elmúlt három és fél évben tovább folyt a politikai élet blokkosodása és polarizációja, ezért még kisebb az esélyük a különböző elnevezésű és színezetű töredékpártoknak.

» **Az előző választásokon hétszázaléknál kevesebb szavazatot veszett el a jobboldalon azzal, hogy a kis pártok nem jutottak be a parlamentbe. Nehéz elképzelni, hogy a Fidesz tétlenül szemléli a kis pártok szervezkedését, és hagyja, hogy szavazatok vesszenek el.**

» Ennek a megakadályozására – amire valóban törekszünk – egyetlen módszer van: meg kell győzni az embereket arról, hogy amennyiben értékrendjüket tekintve a polgári oldalra sorolják magukat, akkor ne adják szavazatukat olyan pártokra, melyeknek a parlamentbe jutásra semmi esélyük nincsen. Tudatosítani kell, hogy a rájuk leadott voksok a polgári oldalt gyengítik, áttételesen pedig a baloldalt erősítik. Nem hiszem, hogy a kis pártok elítélt meg lehet győzni arról, hogy saját értékrendjükkel is ellenkezik, ha a választásokon a mi oldalunkat gyengítve elindulnak. Az esetek jelentős részében – tisztelet a kivételnek – valójában a cél az egyszázalékos „álomhatár” átlépése, amely után már állami támogatás jár a pártoknak. Abból pedig a pártelítetek újabb négy éven keresztül eléledgelnek, azzal áztatva magukat, hogy politikai ténnyezők.

» **Nem tervezi a Fidesz, hogy bármelyik alakulatnak további ajánlatot tesz?**

» Ha csak nem tartjuk normális dolognak azt, hogy a Fidesz listáján többségben legyenek azok, akik nem a Fidesz tagjai. Az összefogásnak is megvannak az ésszerű határai, és a Fidesz e határokig hajlandó volt elmenni. Nem hiszem, hogy a Fidelitas, az MKDSZ, az MDF után – idevéve még egy-két kisgazda-képviselőt mint lehetséges képviselőjelöltet – másoknak is helyeket kellene felajánlanunk. Saját parlamenti képviselőinknek – akik tiszteséggel végigdolgozták az elmúlt négy évet – is lehetőséget kell adni, hogy ismét elnyerhessék a polgárok bizalmát.

» **A Fidesznek és az MDF-nek most, úgy tűnik, újabb csatát kell megvívnia. Mit gondol, kinek kell fizetni a közös választási kampányt?**

» E tekintetben semmiféle csatát nem kell megvívunk egymással. Az MDF-től nem lehet többet elvárni, mint hogy azoknak a jelölteknek a kampányát biztosítsa, akiket a megállapodás alapján elindít. Nem ez a fő kérdés a két párt viszonyában, ennél fontosabb és idősebb annak a programnak a közös kidolgozása, ami alapján majd a választók ránk voksolhatnak 2002-ben. Ha közös listát indítotunk, az azt jelenti, hogy politikai értelemben egy csónakba szálltunk be, és egy irányba kell húznunk az evezőket. Már 1998 előtt kiderült, hogy a két párt értékrendje, jövőképe nem tér el egymástól. Az elmúlt három és fél esztendőben, amikor együtt kormányoztunk, nem volt olyan kérdés, amiben jelentősen eltért volna a két párt álláspontja.

» **Korábban rendszeresen ostromozta az SZDSZ-t és az MSZP-t, most mintha háttérbe vonult volna. Több mint egy éve nem szólalt fel az Országgyűlésben.**

» A parlamentben akár napirend előtt is felszólalhatnak – hiszen frakcióvezető-helyettesnek választottak –, de nem éreztem szükségét, hogy valamelyik témához okvetlenül hozzászóljak. Nem tagadom, hogy emögött személyes megfontolás is van. Korábban napokig, hetekig tartó vita alakult ki arról, amit mondtam. Pontosabban: soha nem a nyilatkozataim tartalmáról, azok valódiságáról – ezeket ugyanis nehéz lett volna cáfolni –, hanem a stílusról. Nem hiszem, hogy bármelyik nyilatkozatom olyan sértő lett volna, mint amilyen sértéseket, gyalázkodásokat a polgári politikusoknak kellett elviselniük a baloldali politikusoktól és médiamunkásoktól. Ha a miniszterelnököt *Gömböstől Mussolinin át Hitlerhez, Sztálinhoz* lehet hasonlítani minden konzekvencia nélkül, ha térdig lehet gázolni a kormánypárti politikusok magánéletében, becsületében, önértékében, ha minden intézményt, eszményt sárba lehet rántani, ki lehet gúnyolni a baloldalon, akkor az, amit én néha-néha megengedek magamnak, az úri szalonokból vett idézetnek tekinthető. Az én politikai stílusom – bár annak is megvan a helye a Fideszben – kétségkívül hátránnyal is járt. Megadta az ellenfélnek azt a lehetőséget, hogy ne a lényegről vitatkozzon, hogy elterelje a figyelmet arról a súlyos szellemi-erkölcsi válságról, amelyben a magyar baloldal van. Amúgy hetente két-három vidéki választókerületben teszek eleget különböző polgári egyesületek meghívásának, veszek részt nyílt fórumokon, melyek eredményeként az utóbbi másfél hónapban majd háromezer választópolgárral találkoztam személyesen. Teszem a dolgom.

Halász Csilla